

İNSANLAR ÜZERİNE ÖYLE BİR ZAMAN GELECEK Kİ...*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmeduhû bi-cemii mehâmidih, ve'l-hamdü kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne muhammedin ve âlihi ve sahbihi ecmaîn... Ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân ve eyyühe'l-müslimûn!.. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr, ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَقُومُونَ سَاعَةً، لَا يَجِدُونَ

إِمَامًا يُصَلِّي بِهِمْ

(ه.حم.طب.وابن سعد عن سلامة بنت الخز)

RE. 503/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yekûmûne sâaten, lâ yecidûne imâmen yusallî bihim.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri sevdiği, razı olduğu kul olmayı nasib eylesin...

Peygamberimiz, rehberimiz, nümune-i imtisalimiz, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevât ve ekmelü't-tahiyyâtü ve't-teslimât*) Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okuyup, tefeyyüz eylemek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izahına geçmezden önce, evvelen ve hâsseten Peygamber SAS Efendimiz'in ruh-u pâkine âcizâne, nâçizâne bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye; sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbânının, ahbâbının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına hediyemiz olsun diye;

Ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerimizin, yakınlarımızın, ana baba, kardeş, evlat, dost arkadaşlarımızın ruhlarına hediye olsun diye ve bilhassa bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş olan din alimlerinin, râvilerin, bu kitabı telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocamız'ın, kendisinden feyz aldığımız Mehmed Zâhid Kotku Hocamız'ın ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan Fatih Sultan Mehmed Han ve askerlerinin ve komutanlarının, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu caminin bânisi İskender Paşa'nın ve bu caminin bugüne kadar ayakta kalmasına emek sarf etmiş, masraf etmiş, gayret göstermiş olan ashâb-ı hayrât u hasenâtın cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye; sâir mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhları şad olsun diye; Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diyebir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, öylece başlayalım!

a. Dinimizin Hizmetine Koşalım!

Okuduğumuz hadis-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabınının 503.sayfasının, 6. hadisi ve devamıdır. Sanıyorum geçen hafta burada kalmıştık. Altıncı hadis-i şerifte Peygamber SAS Hazretleri'nin şöyle buyurduğu rivayet olunuyor:¹

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَقُومُونَ سَاعَةً، لَا يَجِدُونَ
إِمَامًا يُصَلِّي بِهِمْ

(ه.حم.طب.وابن سعد عن سلامة بنتِ الحُرِّ)

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.197, no:493; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.251, no:972; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.381, no:27181; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XXIV, s.310, no:783; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.129, no:5130; Şeybânî, *el-Âhad ve'l-Mesânî*, c.V, s.561, no:3416; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.452, no:1566; İshak ibn-i râhaveyh, *Müsned*, c.V, s.240, no:7; İbn-i Hacer, *el- İsbâbe*, c.VII, s.703, no:11303; İbn-i Sa'd, *Tabâkat*, c.VIII, s.309; Mizzî, *Tehzîbü'l- Kemâl*, c.XXXV, s.204, no:7866; Selâme binti'l-Hur RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.213, no:38442; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.464, no:26440.

RE. 503/6 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) “İnsanların üzerine bir zaman gelecek ki, (*yekûmûne sâaten*) bir zaman kalkacaklar, (*lâ yecidûne imâmen yusallî bihim*) dolaşacaklar; kendilerine namaz kıldırarak bir imam bulamayacaklar.”

Bu da tabii insanların dünyaya dalmasından, din ilimlerini unutmasından, Kur'an-ı Kerim'e hakimiyet ve onu taallümden uzak kalmalarından ve namaz kıldırmanın âdâbını bilecek insanın yetişmemiş olmasından kaynaklanacak. Aslında zaman zaman, muhtelif yerlerde böyle sıkıntılar çekilmiş ve bu tabii dinin daha çok unutulacağı ahir zamanın alametlerinden olacak.

Bizim memleketimizde de bir ara Kur'an-ı Kerim okutulmadığı için, dînî mektepler talebe gelmiyor bahanesiyle kapatıldığı için; İlk ilâhiyat fakültesi İstanbul'daydı, Dâru'l-Fünûna bağlıydı, o kapatıldığı için, belli bir zamana kadar; hatta gazetelerde dini tefrikalar yazıldığı zaman yukarıdan yazı yazılıp, “Gazetenizde dini yazılar çıkmaya başlamıştır, bunları derhal kesin!” diye talimat verildiği için, dinini bilen insanlar azaldı bir ara. Fevkalâde azaldı ve insanlar dinden, imandan, ahlâktan, adabdan, İslâm'dan uzak bir fetret devresi yaşadılar.

Bu, iki kere ikinin dört ettiği gibi, yaşayanların, içimizdeki canlı şahitlerin şahadetleriyle bilinen bir hakikat...

İşte o dinsiz, dînî eğitimsiz, ibadetsiz geçirilen o zamanlarda yetişen insanlar, sonradan başka ideolojilere saptılar. Çünkü, sen onun zihninden doğru olan ideolojiyi alırsan, imanı

alırsan kalbinden, doğru fikri çıkartırsan aklından; boş kalmaz. Senin boşalttığın yere başkaları gelirler başka fikirler sokarlar. Nitekim komünizm yayıldı, nitekim batı hayranlığı yayıldı. Nitekim zevkperestlik yayıldı, nitekim eyyamcılık yayıldı, nitekim insafsızlık yayıldı. Nitekim hırs, dünya hırsı, kazanç fikri yayıldı ve şimdi bocalıyoruz. “Acaba bu edepsizlikleri nasıl izale ederiz? İnsanları nasıl derleriz, toparlarız?” diye bocalıyoruz.

Evet, bir zaman sonra imam-hatip okulları açıldı, [İslâm Enstitüleri] ilâhiyat fakülteleri açıldı; ama aradaki o boşluğun bir zararı oldu. Eğitimsiz geçen devrenin çok büyük zararı oldu. Yetiştirdi bir takım insanlar...

Kızların erkeklere kışkırtıldığı, erkeklerin kızlara kışkırtıldığı; ahlâkın, âdâbın kabul etmeyeceği, insanın burada cami kürsüsünde söylemeyeceği şeylerin mübah ve tabii görüldüğü bir devrenin insanları... O zevki, o safayı, o keyfi, o edepsizliği tatmış, ar damarı çatlamış insanlar... Yetiştirdi, ortada, mevcut; onlar da yaşıyorlar, onlar da para kazanacaklar... Bu sefer ödenmeyen senetler, hileli ihracatlar, kusurlu mallar, ticaretteki bin bir türlü dolap, oyun, dümen, aldatmaca, kandırmaca... Özel hayatımızda çeşit çeşit sıkıntılar, ailelerin perişanlığı, kadınların-kızların kötü yola meyli, raydan çıkması, yoldan çıkması, evden kaçması... Kumarın, fuhşun, içkinin olağanüstü boyutlarda yayılması ortada...

Şimdi onları temizleyeceğiz diye uğraşıyoruz ama, sonradan yapılan temizleme, temiz bir

elbisenin, ilk defa fabrikadan çıkmış, tezgahtan çıkmış temiz kumaşın temizliği gibi olmaz. Lekeyi sileceğim diye uğraşma, eskisi gibi olmaz.

Kaldı ki, öteki insanlar da:

“—Canım, dinin aslının, esasının olmadığını anladık biz!” diye, onlar da şimdi uğraşıyorlar.

Hem de sizlerden çok daha aktif, çok daha şuurlu, çok daha gayretli, bir bakıma çok daha mücahid; ama şeytan yolunda... Rahman yolunda değil, şeytan yolunda mücahid... Homoseksüel, yâni eşcinsel, yani lûtî, yani şöyle böyle; parti kuruyor, bayrak açıyor, korkmuyor, çekinmiyor. Kanunlar serbest, herkesin fikir hürriyeti var, ve saire var; parti kuruyor.

Seneler senesi dinimize çatıldı, bağırıldı, çağırıldı, öğretilmedi, öğretilmedi, şimdi dinimiz kötüleniyor; bizim dinimizden asırlar önce yeryüzünden gelmiş-geçmiş, bozulmuş, tahrifata uğramış din medhediliyor. “Buraya gelin, buraya girin!” diye onun reklâmı yapılıyor. Neden? Adam imansız, dinsiz, edepsiz, arsız, yüzsüz olunca; kim parayı daha çok verirse, onun borusunu öttürür. Parayı veren, düdüğü çalar.

Onun için, sokağa çıktığınız zaman bir çok acaip, İslam’a yakışmayan, insanlığa sığmayan, bizim örfümüzde, adetimizde, milli tarihimizde, dinî hayatımızda asla görülememiş olan feci şeyleri görüyorsunuz; sahneleri, halleri görüyorsunuz. Kız erkeğe yaslanmış, erkek kıza yaslanmış; birbirlerinin boyunlarına, omuzlarına ellerini atmışlar, birbirlerinin ellerini tutmuşlar,

birbirlerinin gözlerinin içine bakarak yürüme... Bu basit bir şey... Daha daha, bir de yaz günü olduğu zaman, plaj şehirlerine, sıcak deniz kenarlarına gittiği zaman insan; kim bilir neler görecektir? Böyle bir manzara...

Şimdi ne olacak?.. Olan oldu bir kere, dinin önemi olmadığına, dinin yanlış bir yol olduğuna, İslam'ın artık terk edilmesi gereken bir "bir zamanların fikri" olduğuna kâni olan insanların, bir fırtınalı devresi geçti. Geçti ama, deldi geçti... Ciğerimizi deldi, öyle geçti; arkada iz bıraktı. Ortalık berbat oldu, harabeye döndü, yıkıldı, pislendi... Şimdi temizleyeceğiz, kolay mı?.. Kolay mı temizlemek?

Zor değil, Allah yardım ederse olur. Çünkü Peygamber SAS Efendimiz, tamamen cahil olan insanların arasında, cahiliye çağında dünyaya geldi. Allah'ın yardımıyla onlara imanı öğretti. Onlardan asr-ı saadet hasıl oldu, sahabe yetişti, dünyanın her yerine imanı, İslâm'ı, Allah'ın emrini yayan, bir ihlaslı kadro meydana geldi.

Olabilir, yine olabilir; ama iki sebep var olmasına mâni: Bir, başta gelen sebep; bizim kayıtsızlığımız, günahlara alışmamız, günahların karşısında hayret duygusunu kaybetmemiz, infial duymamamız, müteessir olmamamız, onları düzeltmek için gayrete gelmememiz. En kötüsü bu... Alıştık; eh ne yapalım, olsun... Her türlü kötülüğe karşı bir umursamazlık, olur böyle şeyler diye bir fikir yayıldı; birisi bu...

İkincisi, tabii bu iş büyük bir iş olduğu için, büyük yatırımlar lâzım! Sonra, devletin

desteği lazım!.. Devlet desteklemediği zaman, devlete rağmen olmaz, çok zor olur. Devletin desteklemesi lazım!..

Şimdi sizin bir aile grgünüz var, bir iman duygunuz var, annenizden grmüşsünüz; başörtülü, namazlı, niyazlı... Anneannenizi tanıyorsunuz, sakallı dedenizi biliyorsunuz, hacı, eli tesbihli, dürüst, hiç kimseye zerre kadar zarar vermeyen insan... Siz de bu duyguyu çocuğunuza vermek istiyorsunuz ama, her gn karŐınızda televizyon... Sokakta başka manzara... Evde çeşit çeşit gazeteler, müstehcen yayınlar... DıŐarıda her türlü ktlk imkânları; kumar, iki, fuhuŐ, zina, bar, pavyon, gazino...

Her gn, Şöyle evinize oturduğunuz zaman, televizyonda karŐınıza gelen filmler... Herkesin evinde televizyon var Şimdi, herkesin evi sinema... Eskiden sinemaya para verilip gidilirdi. Bazı insanlar gitmezdi. Şimdi herkesin evi sinema oldu. Herkesin karşısında televizyon, her akŐam bir film. Kimisi yerli, kimisi yabancı...

Yabancı filmler tabii, onların kendi ahlâklarını, kendi anlayıŐlarını, kendi zevklerini aksettirerek meydana getirilmiŐ Şeyler. Yâni çok mâsum olsalar bile, bir gâvurun hayatı... Bir gâvurun, bir kâfirin, bir müşrikin, bir putperestin, bir imansızın, bir dinsizin kendi kafa yapısı...

Ayrıca bir de ideolojik maksadı varsa;

“—Ben karşı tarafı aldatayım, kandırayım, bozayım, yıkayım, ürüteyim!” diye bir maksadı varsa, o da ayrı...

Karşıda bakıyorsunuz aile faciaları, rezaletler, aşklar, entrikalar, dalavereler... O filmi görünce insan; gözü görüyor, kalbine gidiyor, aklına gidiyor, bazı şeyler yerleşiyor. Çocuklar ona göre giyinmeğe başlıyor, çocuklar ona göre davranmağa başlıyor. İnsanlar münasebetlerini, beşerî temaslarını ona göre tanzim etmeye başlıyorlar; değişiyoruz... Yani millî, dinî hasletlerimiz gidiyor, onların her gün tesiri altında kalıyoruz. Onları izale edecek bir şey yok...

“—Var; İskenderpaşa Camii’nde vaaz...”

Kaç kişi gelir? Beş milyon İstanbul’dan, kaç kişi gelir?..

“—Var, imam-hatip okulu...”

İmam-hatip okulunu talebelerinin nisbeti, öbür talebelerin yanında ne kadardır?..

“—Televizyonda dini konuşma var!”

Televizyondaki dinî konuşmanın yanında, dine zararı olan neşriyat ne kadar?..

O bakımdan, çok azınlıkta kalıyoruz. Son derece zayıf kalıyoruz, son derece ters bir inkişaf devam edip gidiyor.

İnsanlar kötüyü çok görerek, yabancının, düşmanın, hasmın; tarihî, ezeli, ebedi rakiplerimizin dediklerini dinleye dinleye dinleye; kendi öz babasının, öz dedesinin, öz yurdunun, öz imanını fikirlerini de unutturmuşlar, okutmamışlar, öğretmemişler, yaymamışlar; onu da unuta unuta unuta gâvurlaşıyor. Onlara benziyor. Hareket olarak, fikir olarak, zevk olarak, şevk olarak, sanat olarak, her yönden benziyor... Her yönden benziyor.

Adam beş vakit namaz kılarmış, bırakıyor. Cumaya gidermiş, terk ediyor. Allah'a bağlılığı varmış, şimdi ileri geri, edepli edepsiz konuşuyor. Değişiyor insanlar... Çocuğunuz sizden daha berbat... Siz zaten ahım-şahım bir şey değilsiniz, çocuğunuza sizin kadar da dinî bilgi veremiyorsunuz. Çocuğunuzun çocuğu, ondan da berbat... İslâmî bakımdan yani... İsterse elbisesi güzel olsun. İsterse mevkii makamı yerinde olsun... Yâni, Allah indindeki kıymeti bakımından, iman değeri bakımından berbat.

Anneanne başörtülü, çarşafly, peçeli... Şöyle başörtüsünü çenesinin üzerinden iğnelemiş, yüzünde üçgen kadar bir kısım, bir karış yer görünüyor; başka hiçbir yerini göstermiyor anneanne...

Onun yanındaki kızı mantolu, dizine kadar mantosu; ayağında naylon çorap, topuklu ayyakkabı... Başında eşarp, hafif ucu arkadan geriye çekilmiş saçları görünüyor; kumral, esmer neyse belli. Yanakları boyalı, dudakları rujlu; ama işte mantolu, başörtülü...

Onun yanındaki çocuğa bakıyorsunuz blue-jean pantolonlu, kısa kol japone bluzlu, saçlarını salıvermiş, rüzgârdan uçuşuyor. Televizyonlarda reklamı yapılmış şampuanlarla yıkanmış, oradan oraya uçtukça yelken gibi, onun hoşuna gidiyor.

Onun yanındakine bakıyorsunuz, torunun çocuğuna... O artık şuradan askılı, buradan şortlu öyle geziyor; hava güzelse... Havanın güzelliği ile ilgili giyim.

Belli ki, böyle çizgi tepetaklak gidiyor, yere çakılmaya doğru... Böyle uçağın pike, aşağı inişi gibi gidiyor. O durum öyle, bizim durumumuz böyle... Gayretimiz az, kuvvetimiz az, İslâm'a ayırdığımız imkân az, zaman az, para az, gayret az... Bu millet bir tarafa doğru gidiyor.

Allah şu günleri bize göstermesin; arayacaklar da namaz kıldırarak insan bulamayacaklar.

“—Ya kalk, geç sen kıldır!”

Bilmez ki, nasıl kıldırırın?..

Benim çocukluğumda şurada Şehzadebaşı'nda yıkılan bir cami vardı. Orada imam gelmedi. Ondan sonra birisi kalktı, ben yapayım imamlığı dedi, geçti “*Allâhu ekber!*” dedi; öğle namazı kılıyoruz... Başladı cehren kıraate:

“—*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemin...*” filân diye.

Arkadakiler ikaz ettiler, “Öğle namazı cehren kılınmaz!” diye.

Bir şeyden haberi yok tabii, câhil olduğu anlaşıldı.

O bakımdan, Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimize din gayreti versin, iman kuvveti versin, kendimiz İslâm'ı güzel öğrenelim, çocuklarımıza İslâm'ı öğretelim!.. Her birimiz imam yoksa imamlık yapacak, müezzin yoksa müezzinlik yapacak, cenaze namaz kıldırarak, cenaze yıkayacak, dinî görevlerin her çeşidini yapabilecek, cuma günü hutbe okuyabilecek kadar öğrenelim dinimizi...

Hatırlıyorum, bir meşhur hocaefendi vardı, ben de lisede, üniversitede talebeydim. Camisi doluyor, taşıyor... Çok güzel hutbe okuyor diye, cami doluyor. Bir cuma günü gelmedi hoca. Beklediler, hoca yok. Hutbeye çıkacak birisi okuyacak. Yok... Hadi sen oku, hadi sen oku, hadi sen çık! Kimse hutbe okumaya çıkamıyor.

Nihayet bizim ihvandan, marangozluk yapan bir kardeşimiz – Allah selamet versin– geçirdi başına sarığı, giydi cübbeyi. Çıktı orada, bir hutbe irad etti:

“–Yazıklar olsun size ey cemaat!” dedi. “Yazıklar olsun, bir cami dolusu adamsınız, bana mı kalacaktı bu hutbe!” dedi. Ama güzel hutbe okudu, çok yerinde sözler söyledi.

“–Bak, ne hale geldik ki, benim gibi bir marangoza kaldı. Ben ümmi bir adamım!” dedi.

Ama, çok güzel bir konuşma yaptı, gayet güzel hutbe irad etti. Çok dokunaklı, yürekten konuştuğu için, çok da tesirli oldu. O zamandan beri hatırlarım.

Hepimizin bunları bilmemiz gerekiyor. Çoluk-çocuğumuza dinimizin önemli şeylerini öğretmemiz gerekiyor.

“–Şimdi devir değişti, din karın doyurmuyor ki... Şimdi doktorlukta para var, mühendislikte para var, ticaretle para var... Şimdi kim onlarla uğraşır. Çocuğumu elektronik mühendisi yetiştireceğim, siyasetçi yetiştireceğim, doktor yetiştireceğim, tabip yetiştireceğim!..”

Herkes bunun peşinde...

Amerikalı birisi müslüman olmuş, Amerikalı...
Diyor ki:

“—Siz müslümanlar tarih boyunca çok büyük dâhîler yetiştirmişsiniz, çok büyük insanlar yetiştirmişsiniz. Onları okuyun!.. Ben de şimdi, İmam Şâtibî'nin eserlerini okuyorum!” diyor.

Kendi söylediğini kendisi yapıyor da, bize de haber veriyor:

“—Sizin çok büyük adamlarınız var, tarih boyunca yetişmiş; onları okuyun! Dâhî imişler, her birisi dehâ sahibi kimselermiş, kıymetli insanlar. Okuyun onları!” diyor. “O zamanın en süper zekâlı, en kaliteli beyinleri, insanları, din adamı olmuş. Şimdi olsaydı, tahmin ederim ki, hepsi ya mühendis olurdu ya doktor.” diyor. Çünkü, zekiler bu tarafa kayıyor şimdi. En yüksek puanlılar, en çok para nereden geleceksen oraya kayıyor.

Ankara'da bizim çok zengin, çok sevdiğimiz bir kardeşimiz var. Zengin, yâni para ihtiyacı yok, parası bol. İmam-hatibe göndermiş çocuğunu güzel, aferin... Yaz tatilinde de çocuğunu yedek parça satan bir dükkâna, ticareti öğrensin diye vermeyi düşünüyor. Dükkânın sahibi, ahbabı; oğlunu onun yanına verecek, ticareti öğrensin diye.

Bana da soruyor:

“—Hocam, çocuğum boş gezmesin diye, onu yedek parça dükkânında tezgâhtarlık, çıraklık yapsın diye; yazın oraya göndermeyi düşünüyorum.”

“–Kat’iyyen, asla... Çocuk imam-hatipli mi?..”

“–İmam-hatipli!..”

“–Çıraklık yapacaksa, gitsin bir vaizin yanında çıraklık yapsın! Çantasını taşıyın, ağzının içine baksın, cemaate nasıl hitab ettiğini öğrensin, dini bilgisini arttırsın. Onun mesleği belli oldu.” dedim.

Zenginlere burada da müteaddit defalar söyledim:

En akıllı çocuğunuzu din ilmine ayırın! En akıllısına, en kabiliyetlisine; sınıfı pekiyi ile geçen, okuldan teşekkür getiren, iftihar getiren çocuklarınıza:

“–Evlâdım, sen din alimi ol!” deyin! “Senin arkanda ben varım, korkma!.. Sen dünya telaşı için, para kazanacağım diye, istikbalimi temin edeceğim diye aklını yorma! Benden sana daire, ev... Benden sana, emrine araba... Benden sana şu kadar imkân, bu kadar fırsat, bu kadar kolaylık... Sen dinini güzel öğrenmeye bak!” deyin ki, insanların eline bakmayan, maddî bakımdan muhtaç olmayan hocalar çoğalsın.

Kendisini iyi yetiştirmiş hocalar çıksın da, elini vicdanına koysun; eğmeden, bükmeden, cemaatten bir şey beklemeden, menfaat duygusu ile hareket etmeden, Allah’ın emirlerini öğretsin!..

İmam efendiye söylemişler bir köyde:

“–Çocuklarımıza Kur’an öğret!..”

“–Ben öğretmen değilim, ben imamım, namazı kıldırırım; o kadar!” demiş.

Yâhu öyle şey olur mu?.. Ben hemen bizim arkadaşlara dedim:

“—Şu köymüş orası... Allah rızası için, oraya birisi gitsin, o köyün çocuklarını toplasın, Kur’an öğretsin!” dedim.

Sağ olsun kardeşlerimizden birkaç tanesi kalktılar, böyle yerlere gittiler. O köy de memnun olmuş sonradan...

Yâni Allah’ın dinini öğretecek, para istemeyecek. “İstersen ben sana para vereyim, benim paraya ihtiyacım yok!” diyecek. “İstersen ben sana para vereyim!” dedi mi cemaate, cemaat bitti o zaman. İflahı kesilir cemaatin...

Ama cemaatten para aldı mı, o zaman yandı. Para veren insan, veren el alan elden üstün olduğu için, dinlemez!.. Ötekisi dinini satarak para aldığı için, o da Allah indinde makbul bir kimse olmaz.

Onun için zenginler, zengin kardeşlerim, çocuklarının enzekilerin din ilmine sevk etsinler, dini güzel öğrensinler! Allah rızası için bir köye göndersinler, bir kasabaya göndersinler; orada Allah’ın dinini öğretsin!.. Çünkü bak, Peygamber Efendimiz buyuruyor:

“—Bir zaman gelecek, namaz kıldırarak insan kalmayacak müslümanların arasında.”

O duruma düşmeyelim!.. O duruma düşmemek için, dinimize sarılalım!.. Herkesin gayesi para kazanmak:

“—Dükkân açacağım da, işi genişleteceğim de, sermayemi artıracacağım da, ithalat yapacağım da, ihracat yapacağım da...”

Dinimize koşalım! Dinimizin imdadına, hizmetine koşalım!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri hem dünyalık verir, hem ahiretlik verir.

b. Faizin Çok Yaygınlaşması

İkinci hadis-i şerîf, yani bu sayfadakilerin yedincisi:²

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَأْكُلُونَ فِيهِ الرَّبَّ ا، فَمَنْ
لَمْ يَأْكُلْهُ مِنْهُمْ نَالَهُ مِنْ غُبَارِهِ

(م. وابن النجار عن أبي هريرة)

RE. 503/7 (*Ye'ti ale'n-nâsi zemânün, ye'külûne fihi'r-ribà, femen lem ye'külhü minhüm nâlehû min gubârihî.*)

Bu herkesin duymuş olduğu, kulaklarına girmiş olan bir hadis- i şerîftir. İbnü'n-Neccâr, Ebû Hüreyre RA'dan ve Ahmed ibn-i Hanbel yine aynı râvîden rivayet eylemiş. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

² Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.469, no:4379; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s. 494, no:10415; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.105, no:6233; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.V, s.275, no:10252; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.4, no:6042; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.474; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.110, no:9790; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.459, no:26422.

(Ye'tî ale'n-nâsi zemânün) “İnsanların başına bir zaman gelecek, o zaman onlar ribâ, faiz yiyecekler. Eğer yemezse bile, faizin tozu onlara isabet edecek.” Tozundan gelecek biraz. Kendisi doğrudan doğruya yemese bile kıyından, kenardan, bulaşığından, tozundan kendisine gelecek.

Bu zaman geldi mi?.. Geldi, geçiyor bile. Millet evini satıyor, bankaya para yatırıyor; faiz yiyeceğim diye, şıkıdım şıkıdım, oynaya oynaya koşuyor.

“—Oh yaşadık, faiz hadleri de yükseldi. Şimdi tamaam, ben evimi satarım, parayı oraya koyarım, ondan sonra yaşarım, günümü gün ederim.” diyor, hesabı böyle yapıyor.

Halbuki, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerîfi niçin buyurmuş? Faizin haram olduğu belli de; o zamane müslümanlarının sahabe-i kirâmında bunu yemediği aşikar da, “Öyle değişecek öyle değişecek ki, bir zaman gelip insanlar faiz yiyecekler.” diye, hayret edilecek bir şey olarak söylüyor bunu.

O hayret edilecek zaman gelmiş. Her türlü sistem, her türlü düzen etrafımızda, insanların faiz yemesini kışkırtacak, kabartacak, fışkırtacak tarzda tanzim edilmiş. Herkes faiz yiyor. Yemeyene tozu isabet ediyor. Nasıl tozu isabet ediyor? Camide imam olsa; maaşından... Piyasada dükkân sahibi olsa; senetten-sepetten, kıyından-kenardan, kırdırmadan, tahsilattan, icradan- micradan... İlle kenarından, köşesinden faiz bulaşıyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri gözümüzü açmayı nasib etsin...

Yani istesek, başka bir yol tutturabiliriz. İstesek başka türlü bir yöne girebiliriz. İstesek tedbirler alabiliriz. İstesek sermayelerimizi ortaklıklar olarak bir araya getirebiliriz. Büyük sermayeler teşkil ederiz, helâl kazançlar sağlayabiliriz. Ama bunun için birlik lazım, beraberlik lazım!.. Ondan sonra muhabbet lâzım; bu birliğin olması için... Bilgi lâzım; yani çevre bu, şartlar bu, ekonomik sistem bu, kapitalist ekonomik sistem, serbest rekabet ve faiz sistemi. Bu sistemin içinde ne yapacağız?

“—Ne yapacaksın hocam, uyar gidersin!”

Öyle diyor millet, başka türlü olmaz diyor. Halbuki, şu anda bizim sermaye birikimine çok ihtiyacımız var. Biz sermayelerimizi birleştirecek, büyük sermayeler teşkil etsek —AT’ye gireceğiz diye hükümet hazırlanıp duruyor— güçlü sermayelerle daha büyük işler yapabiliriz. Milyonları, milyarları toplayıp, büyük yatırımlarla büyük işler yapabiliriz; ama millet çare düşünmüyor. Mevcut düzene uymayı esas almış. Hocalar da:

“—Nizam İslâm nizamı değildir, faiz burada yenilebilir.” diyor, fetva veriyor.

Bazı grup hocalar var, bazı zümreler var. Hatta kimisi de diyor ki:

“—Sen yemezsen, getir bana; ben yiyeyim. Çatur çatur ben yerim!” diyenler var. Çare aramıyor da ne yapalım durum böyle diyor. Zor...

Müslümanlık çok kolay, gayet kolay; iki kere iki dört, gayet basit yani çok basit; amma şeytan öyle maniler diziyor ki insanın önüne, öyle oyunlarla geliyor ki, günahı öyle allayıp pulluyor ki, öyle tatlı gösteriyor ki; bu sefer imtihan zorlaşıyor. Tereddüt etmeye başlıyorsun, şakaklarından terlemeye başlıyorsun, bocalamaya başlıyorsun, hık demeye başlıyorsun, mık demeye başlıyorsun; ondan sonra birisi de yanına gelip de “fıs fıs fıs fıs, böyle de olurmuş.” dedi mi?

“—Hah! Hay Allah razı olsun! Sen beni tereddütten kurtardın.” diye millet yapıyor. Dînî ahkâmın keyfine göre te’vilin şeyine yapıyor;

“—İyi, sen beni kurtardın; madem bu böyle kolayca yeniliyormuş, ben de yerim olur biter!” diyor.

Allah’ın emri orada duradursun bu da burada çatur-çutur yemeğe başlıyor. Allah cümlemize helal kazanç nasib etsin.

Peygamber Efendimiz’in şu hadisi beni o kadar etkiliyor ki, bilmiyorum sizi etkilemiyor mu:

“—İnsanı ecelinin aradığı gibi, ölümün aradığı gibi, rızkı arar bulur.”

Rızık gelecek, sen kaçsan, taşın arkasına saklansan, kalenin içine girsen, kırk tane kapıdan kırk bir tane kilit vurup, en geriye girsen gene gelecek. Rızık, Allah yazmış bunu, senin boğazından geçecek; tamam... O gelecek.

Gelecek ama, iki şekilde gelir: Ya helâlinden gelir ya haram yoldan gelir. İki yolu var, iki

deliği var bu rızkın gelmesinin. İki yolu var; bu yollardan birisi helalden gelmesi, ötekisi haramdan gelmesi yolu. Gelen miktar aynı. Üçse üç, beşse beş, yediyse yedi, dokuzsa dokuz; ama geliş yolu... Birisi artı, birisi eksi; birisi müsbet, birisi menfi; birisi günah, birisi sevap. İki yol var. Eğer sen imtihanı kazanır da günaha hayır dersen, sevaba evet dersen, aynı rızık gelecek.

“—Ya hocam, bu kaideyi herkes biliyor mu?”

Bilmez olur mu, içki satan bakkal bile biliyor. Çünkü kocaman levha asmış oraya;

الرّزق على الله .

(*Er-rızku ale'llàh*) “Rızık Allah’ın tekeffül ettiği bir şeydir, rızkı Allah verecek.”

Rızkı Allah verecek de niye haramdan almaya kalkıyorsun?.. Nasıl olsa belli... Gelecek... Ne diye haramdan almaya kalkıyorsun? Demek levhayı asmış ama, levhanın mânâsı kafasına girmemiş, gönlüne yer etmemiş.

Çoğumuzun durumu budur. Kimseyi ayıplamıyoruz. Müslüman günahkârı ayıplamaz; acır. Onun da kurtulması için, kendisinin de düşmemesi için dua eder. Ayıplarsa, aynı belâya kendisi de uğrar. Ayıplamağa gelmez.

“—A kardeşim, neden böyle yapıyor? Yâ Rabbi, kurtar onu!” diye dua etmesi lâzım!..

Küçük hesaplar yapıyoruz, müslüman kardeşlerim! Çok küçük hesaplar yapıyoruz.

Çok kısa hesap yapıyoruz, ahireti düşünmeden yapıyoruz. İki paralık, iki günlük dünya hayatı için Rabbimizin huzurunda yüzümüzü kara edecek işler yapıyoruz. Rabbimizin rızasını kazandıracak, yüzümüzü ak edecek işlere koşmuyoruz.

Yapışmışız bir eğme, bükme, te'vil etme yoluna, çaresine, usülüne; her haramı te'vil edip yapıyoruz. Her emri, bir kolayını bulup oradan paçayı kurtarıyoruz. Olacaktı, edecekti filân diye şeytan bizi aldatıyor. Cemiyet olarak...

Bu caminin cemaati olmasa bile, siz olmasanız bile, senin akraban, senin kardeşin, senin hemşehrin, memleketimizin fertleri... Yâni biz toplansak, şöyle bir milyon etsek, geriye 54 milyon... Beş milyon etsek, geriye 50 milyon... Elli milyon bu hesapları yapmıyor, bu bilgileri bilmiyor, bunları duymuyor.

Çünkü duyuramıyoruz. Çünkü gerekli yayın vasıtalarımız yok. Gerekli imkânlarımız; propaganda, reklam, tanıtma, eğitim, öğretim vasıtalarımız az... Bunları yapalım dediğimiz zaman, para kayboluyor. "Köprü senetleri satılacak!" dediğin zaman para çıkıyor ortaya...

Bir varmış, bir yokmuş; ne?.. Müslümanın cebinde para... Hayra çağırdığın zaman yok... Dünyevî kazanç vs. olduğu zaman, tümen tümen para dökülüyor ortalığa... Herkesin cebinde ihtiyaç fazlası yığınla para var, ben biliyorum. Amma, hayra kullanmak babayiğitlerin işi, herkes yapamaz ki... Herkes yapamıyor, işte o kadar.

Kadınların kolunda bilezik var, boynunda beşi bir yerde var... Adamların ihtiyat paraları var, kimseye söylemedikleri yerde malları, mülkleri var... Bilmezmiyim, var. Var ama, hayra gelince; “—Ah hocam, iyi söylüyorsun ama, işte şuraya vedim de, şurayı aldım da... Şu kadar borcum var da bilmem ne de...” Beni aldattın ama, Allah’ı da aldatamazsın ki!..

c. Hacca Gidenlerin Değişmesi

Buyurun, bir hadis-i şerif daha... Zâten bu hadisler hep böyle gelecek, “Başınıza öyle bir kötü zaman gelecek ki...” diye başlayan hadisler, alfabetik sırayla geldiği için, konular hep böyle... Bu hadis-i şerifin mevzuu hac...

Peygamber SAS Hazretleri bu hadis-i şerifinde, Enes RA’ın rivayet ettiğine, Hatib-i Bağdadî’nin ve Deylemî’nin kitaplarına kaydettiğine göre buyuruyor ki:³

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَحْجُّ أَغْنِيَاءُ أُمَّتِي
لِلنَّزْهَةِ، وَأَوْسَطُهُمْ لِلتَّجَارَةِ، وَقَرَّاءُهُمْ لِلرِّيَاءِ
وَالسَّمْعَةِ، وَفُقَرَاءُهُمْ لِلْمَسْئَلَةِ

(خط والديلمى عن أنس)

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.444, no:8689; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.296; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.220, no:12363; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.2269, no:3267; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.461, no:26429.

RE. 503/8 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzheti, ve evsatuhüm li't-ticâreti, ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's-süm'ati, ve fukarâühüm li'l-mes'eleh.*)

(*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün*) “İnsanların başına bir zaman gelecek, (*yehuccü ağniyâü ümmetî li'n-nüzhetî*) benim ümmetimin zenginleri, gezmek için, tenezzüh için hacca gidecek.”
Yâni çok zenginler, parası pulu cebinde deste deste hazır olanlar:

“—Bir de şu tarafı görelim ya. Arabistan nasılmış bakalım, kum çölleri güzel mi, değil mi?.. Sıcaklığı ne diyorlar? Bir de oraları görelim, manzaraları seyredelim!” filan diye, tenezzüh için gezmeye gidecekler yani. İbadet maksadıyla değil, gezmeye gidecekler; bir...

Daha devam ediyor, dinleyin daha bitmedi:

(*Ve evsatuhüm*) “Orta durumda olanlar, (*li't-ticâreti*) ticarete gidecekler.”

“—Giderken şunları da götürürüm, şu kadarını satarım, şu kadar para elde ederim. Onun şu kadarını şuna harcarım, geriye şu kadar da kâr kalır yanıma... Hem uçakla gitmiş gelmiş olurum, hac yapmış olurum; hem de para kazanırım.”

Hiçbir şey kazanamazsın.

Şimdi zenginlere çattık, tüccarlara çattık, hocalar kurtuluyor mu?.. Bizim tutulacak yanımız var mı?.. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Ve kurrâühüm li'r-riyâi ve's-süm'ati*) “Kurrâsı da yâni Kur'an'ı çok okuyanı, dinî bilgisi yerinde olanı da gösteriş için, şöhret için hacca gider.” Gitmese;

“—Aaa bu hoca gitmemiş, olur mu yâ?.. Ötekisi dokuz defa gitmiş, bu yedi defa gitmiş. Hadi bakalım sen de dokuza çıkar, sen de on bire çıkar!..”

Gösteriş için ve şöhret olsun diye gider. İhlâslı değil yâni.

(*Ve fukarâühüm*) “Fakirleri de gider hacca...” Nasıl gider?.. Zâten fakiri de hakîkî fakir değil!.. Nerede hakiki fakiri kaç kişi görmüş de şey yapmış? Fakir dersin, cebinde cüzdan bulunur. Bilmem hangi bankada şu kadar milyon parası vardır. Gider, hakikaten parası olmasa da gitse bile, gideni de niçin gidermiş? (*Li'l-mes'eleti*) “Dilenmek için gider.”

Oraya iki milyon hacı geliyor. Orada tabii sadaka falan çok veriliyor, bahşiş çok veriliyor. Sonra haccın kusurları olduğu zaman fukaraya sadaka verme mecburiyeti var. Böyle Harem-i Şerif'in kapısına doğru giderken yol üzerinde kolu kafasının arkasına kıvrılmış, bacağı omzundan çıkmış. Bir gözü kör, öteki kulağı bilmem ne... Dünyanın neresinde ne kadar acayip insan varsa müzelik; hepsi böyle sıra sıra sıra sıra biblo gibi dizilmiştir. Eller açık... Bir tanesine verdin mi, kargaların güvercinlerin atılan yeme üşüşükleri gibi hepsi sizin tepenize çullanır.

“—Bana da ver, bana da ver, bana da ver!”

Vermek istemezsen, cüzdanı elinden kapar. Öyle... Neden? Onun dinle, diyanetle, imanla, hacca, umreyle, sevapla filan ilişkisi yok. Oraya para kazanmaya gitmiş.

Bizim orada bir mühendis-mimar kardeşimiz var, o anlatıyor:

“—Baktım birisi dileniyor. Kolunu sarmış, dileniyor. Hiç tavrı hoşuma gitmedi. Ondan sonra baktım, bizim memleketliye de benziyor. Yani bunun Türkiye’den gitme olduğu anlaşılıyor.” diyor.

Gitmiş;

“—Neyin var senin?” demiş.

“—İşte kolum şöyle de böyle de...”

“—Aç göreceğim!” demiş.

Bakmış pabuç biraz pahalı, kaçmak istemiş ötekisi. Bizimki de inatçı, babayiğit; o da onun peşini bırakmamış. Kolunu açtırmış, bir şey yok. Yalandan sarmış kolunu, şu kadar para toplamış.

Sadaka Rasûlü’llâh, Resûlüllah doğru söylemiş, Rasûlüllah; Allah’ın elçisi o, Allah’ın bildirdiğini söylüyor:

“—Zenginler gezmek için, orta halliler, ticaret için, alimler gösteriş için, fakirler dilenmek için giderler hacca...” diyor.

Hacca bunlar için gidilmez aslında; hacca Allah rızası için gidilir. Allah emretti diye, farz diye gidilir, gözyaşı ile gidilir, gözyaşı ile gelinir.

Edep ile gidilir, edep ile gelinir. Her anında insan yaptığı şeye, söylediği söze riayet ederek ibadetini öyle yapması lazım! O tarzda gidip gelmesi lazım.

Rabbimiz ibadetlerin her çeşidini sırf kendi rızası için yapmaya bizleri muvaffak eylesin... Riyadan, gösteriştten, ihlâssızlıktan bizi korusun... Rızasının haricinde bir başka sebeple bir ibadet yapma durumuna düşmekten cümlemizi hıfz eylesin...

Cümlemizi ıslah eylesin... Zenginlerimizi ıslah eylesin, tüccarlarımızı ıslah eylesin, alimlerimizi hocalarımızı ıslah eylesin, fakirlerimizi ıslah eylesin, sevdiği kul eylesin...

Aslında tüccar hakkında hadis-i şerîf var. Buyruluyor ki:⁴

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ
وَالشَّهَدَاءِ

(عبد بن حميد، والدارمي، ت. حسن، قط. ك. عن أبي سعيد)

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.471, no:1130; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.7, no:2143; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.29, no:1344; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.III, s.7, no:18; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.322, no:2539; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.449; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.299, no:966; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VI, s.16, no:1387; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.230; Zehebî, *Mizânü'l-İ'tidâl*, c.III, s.413, no:6968; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.7, no:9217; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.294, no:941; *Câmiü'l- Ehâdis*, c.XI, s.394, no:11046.

RE. 197/4 (*Et-tâciru's-sadûku'l-emînü*) “Doğru sözlü ve güvenilir olan tüccar, (*mea'n-nebiyyîne ve's-sıddîkîne ve'ş-şühedâ'*) peygamberlerle, sıddıklarla, şehidlerle beraber olacak.” Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle bir tüccarı, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelendirecek. Mahşer gününün sıkıntılarını duyurmayacak.

Tüccarın iyisi yok mu? Var... Alimin iyisi yok mu? Var... Alimin derecesi şehidden yüksek. Yani, iyi alim olduktan sonra, gayet güzel!.. Fakirin iyisi yok mu? Var... Ekseriya cennete fakirler girecek, ama nasıl fakir? Yalancılıktan kendisini hasta gösteren, dilenen değil...

يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ

(البقرة: ٢٧٣)

(*Yahsebühümü'l-câhili ağniyâe mine't-teaffüf*) [Bilmeyen kimseler, iffetlerinden dolayı onları zengin zanneder.] (Bakara, 2/273) Bilmeyenin, onun fakir olduğunu anlaması bile mümkün olmaz. Dilenmek istemez veya isterse ihtiyacı kadar dilenir, fazlasına el açmaz.

Medine-i Münevvere'de kendim gördüm. Nijeryalıydı galiba, böyle Arap bir ihtiyar, halsiz, mec'alsiz kadıncağız. Birisi geldi para verdi. Ben de göz ucuyla bakıyorum. Bir şey verdi ona yani; zekât, para, bir şey verdi... Almadı, almayınca ben de dikkat kesildim, “Niye almıyor?” diye. Diyor ki:

“—Ben bugünkü ihtiyacımı aldım, başka bir fakire ver!” diyor.

Medine'nin fukarası, fukara ama Medine'nin fukarası... Öylesi de var.

“—Bu Medine’de bu fakirler niye bu kadar çok?” demiş, Medine’nin valisi, emiri... Onların hepsini Medine’den sürme kararı almış bir gün. Anlatıyorlar orada... Vali kararı almış, ertesi gün bütün o siyahi dilencileri, o Medine’de bulunan garibanları dışarı atacaklar.

Gece Rasûlüllah SAS’i görmüş rüyasında;

“—Sakın ha onlara dokunma!” diye onu ikaz eylemiş.

Demek ki, iyileri var ki Resûlallah Efendimiz himaye ediyor. Fakirin de iyisi var, zenginin de iyisi var. Alimin de iyisi var, tüccarın da iyisi var.

Peygamber Efendimiz’in hadisi kimler hakkında? İyi olmayanlar hakkında. İyi olmayanlar kendilerini düzeltsin diye. Allah cümlemize salah-ı hâl; kendi kendimizi düzeltmek nasib eylesin... Bizi kahıryla, gazabıyla terbiye eylesin...

d. Alimlerin Kıskançlığı

Bu hadis-i şerîf de biz alim geçinenler hakkında... Yâni siz nasibinizi aldınız, şimdi sıra bizde...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.448, no:8699; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.302, no:5447; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.211, no:29119; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.395, no:3246; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.467, no:26448.

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يَحْسُدُ الْفُقَهَاءُ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا، وَيَغَارُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ، كَتَغَايِرِ
التِّيُوسِ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ

(ك. فى تاريخه، خطه. عن ابن عمر)

RE. 503/9 (Ye'tî alâ ümmetî zemânün yahsudü'l-
fukahâü ba'duhüm ba'dà, ve yegàru ba'duhüm
alâ ba'dın ketegàyeru't- tuyûsi ba'duhâ alâ
ba'd.)

Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(Ye'tî alâ ümmetî zemânün) “Benim ümmetimin
üzerine öyle bir zaman gelecek ki, (yahsudü'l-
fukahâü ba'duhüm ba'dà) ümmetin fakihleri,
din alimleri, bilginleri birbirine hased
edecekler, kıskanacaklar birbirlerini... (Ve
yegàru ba'duhüm alâ ba'dın ketegayuru't-
tuyûsi ba'duha alâ ba'd.) Tekelerin, keçilerine
karşı birbirlerini kıskandıkları gibi, birbirlerine
kıskançlık gösterecekler.”

Başka hadis-i şerîflerde de var. Yâni, kendi
talebesinin başka hocaya gitmesine kızacak,
göndermeyecek onu... Birbirlerini kıskana-
caklar, birbirlerine hased edecekler. İşte alimi
mahveden huylardan birisi budur. Alimi mah-
veden huylardan birisi, kendini beğenmesidir,
kibir ve ucûbudur; bir tanesi de kıskançlığıdır.
Kıskanmasıdır, birbirleriyle rekabetidir. Kendisi-
ni üstün görmesidir, ötekisini aşağı görmesidir.
Kötülemesidir, aleyhinde bulunmasıdır.

Burada bizim böyle pazar derslerini dinlemeye gelen kardeşlerimiz anlatmışlardı, Yalova'dan gelmişler.

“—Hocam, orada filanca kimseler, hocamız Mehmed Zahid Efendi'nin aleyhinde bulunuyor!” dediler bana.

Hem de derviş geçinen, tasavvuf erbabı geçinen kimseler yani onları söyleyenler, filanca zümre.

“—E, İslâm'da böyle şey var mıymış?.. Hele hele, tasavvufta var mıymış?.. Hele hele, vefat etmiş bir mübareğin aleyhinde konuşmak hiç olur mu?.. Hangi İslâmî terbiyede var?” dedim;

Neden?.. Kıskanıyor. Kıskanıyor da ondan... Kıskançlığını ahirete intikal etmiş olanlara bile teşmil ediyor. Kıskandığından aleyhinde bulunuyor, kötülüyor.

Bizim talebelerden birisi geldi, diyor ki:

“—Hocam, sizin silsile-i tarikatınızda filanca yere kadar tamammış, ondan sonrası bozukmuş.”

Yâni Gümüshanevî Hazretleri'ne kadar, şu kitabını okuduğumuz mübarek hocamıza kadar silsile tamammış, ondan sonrası bozukmuş. Neden oraya kadar tamam diyor?.. Kendisinin silsilesi oradan dallanıp ayrılıyor da, benimki iyi demek istiyor. Yani benimki iyi, seninki kaka demek istiyor. Çocuksu bir şey...

Allah indinde makbullük, onların ölçeceği bir şey değil. Allah sevdi mi, başkası bir şey dese de kıymeti yok da... Yalnız o kıskanmak, o dedikodu, o gıybet, o aleyhte konuşmak, o ümmeti mahvediyor işte... Bu ümmeti mahveden şeylerden birisi de budur.

O halde biz ne yapacağız?.. Biz müslüman kardeşlerimizin aleyhinde bulunmayacağız. Kötülüğünü istemeyeceğiz. Hased etmeyeceğiz. Kıskanmayacağız. İlmî nereden öğrenebilirse öğrenebilir, öğrensin; gitsin hakiki alim olduktan sonra, hangi alimin meclisine giderse gitsin, istifade eylesin, öğrensin. Çünkü müslüman bal arısına benzer. Gider, her çiçekten kendisine lâzım olan malzemeyi alır, balını yapar. Mühim olan ilmi öğrenmektir.

Kimi alim vardır, hadiste ileridir. Kimi alim vardır, fıkıhta ileridir. Kimisi vardır, akaid ve kelamda ileridir. Kimisi vardır, tefsirde ileridir. Kimisinin eli mahirdir, güzel yazı yazar; hüsn-ü hat öğretir. Tabi onlara gidecek, hepsinden istifade edecek.

Sonra, müslümanın müslümana hüsn-ü zan etmesi esastır. Herkes birbirini kötülerse; kötüleyen günaha girer. Hüsn-ü zan edecek. Bilmiyoruz ki, Allah indinde kim daha üstün.

e. Acizlik ve Günahkârlık

Ahmed ibn-i Hanbel'in Ebû Hüreyre RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.278, no:7730; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.484, no:8352; Ebu Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.287, no:6403; Beyhaki, *Âdâb*, c.I, s.377, no:286; Hennad, *Zühd*, c.II, s.606, no:1296; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VII, s.562, no:12243; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XIV, s.218, no:34858; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXIII, s.468, no:26452.

يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يُخَيَّرُ فِيهِ الرَّجُلُ بَيْنَ الْعَجْزِ
وَالْفُجُورِ، فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ الزَّمَانَ فَلْيَخْتَرْ الْعَجْزَ

عَلَى الْفُجُورِ

(حم.ك.ع ن ابى هريرة)

RE. 503/10 (*Ye'tî aleyküm zemânün yuhayyeru fihi'r-racülü beyne'l-aczi ve'l-fucûri, fermen edreke zâlike'z-zemâne felyahtere'l- acze ale'l-fucûr.*)

“Sizin üzerinize bir zaman gelecek ki, o zaman kişi acizlik ile günah arasında, fücür arasında ortada kalacak.” Hangisini tercih etsin, yani beceriksizlik, acizlik, bir işi yapmamak durumunu mu tercih etsin; yoksa şu işi becereyim falan derken fısk u fucûr, günah ve yanlış yola mı sapsın?..

Peygamber Efendimiz, “Sizden kim o zamana ulaşırsa, acizliği tercih etsin; günaha dalmasın!” diyor. Yâni maddi menfaati değil, sevabı düşüneceğiz. Dünyayı değil, ahireti düşüneceğiz. Yapmamayı tercih edeceğiz. Yanlış iş yapmaktansa, kendimizi tutmayı öğreneceğiz.

f. İmanın Soyulup Alınması

Bir başka hadis-i şerif... Deylemî Ebü'd-Derdâ RA'dan rivayet eylemiş bu hadis-i şerifi.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁷

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.445, no:8690; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، يُسَلَبُ الرَّجُلُ إِيمَانَهُ وَمَا
يَشْعُرُ، يُسَلُّ مِنْهُ كَمَا يُسَلُّ الْقَمِيصُ

(الديلمى عن أبي الدرداء)

RE. 503/11 (*Ye'tî ale'n-nâsi zemânün, yüslebü'r-racülü imânehû ve mâ yeş'uru, yüsellü minhü kemâ yüsellü'l-kamîs.*)

“İnsanların başına bir zaman gelir, yâni ahir zaman bu da yine; (*yüslebü'r-racülü imânehû*) veyahut (*yüslübü'r-racülü imânehû*) kişinin imanı kendisinden soyulup alınır. (*Ve mâ yeş'uru*) Adam hiç farkında değil... Farkında olmadan imanı alınır, içinden çekilir, gider de hiç farkında değil. (*Yüsellü minhü*) Onun içinden iman, böyle kılıcın kınından sıyrıldığı gibi çekilir; (*kemâ yüsellü'l-kamîs.*) gömlek çıkartılır gibi çıkartılır.” İman gitti, adam farkında değil...

İşte bu da bu devirde benim korktuğum, sizin de belki endişe ettiğiniz hususlardan biridir. Yâni, insan kendisini mü'min sanıyor, farkında değil ama, imanı gömlek çıkar gibi çıkıp gidiyor, soyulup gidiyor. İçinden atılıp gidiyor, ayrılıp gidiyor. Tabii bu neden olur?.. Kişinin cahilliğinden olur, edepsizliğinden olur, vurdum duymazlığından olur, aldırmaazlığından olur, dini önemsememesinden olur.

İnsan, devletin bir resmi işi olduğu zaman, veyahut okulun ciddî bir imtihanı olduğu zaman, veyahut resmi dairede bir mesele olduğu zaman, mahkeme olduğu zaman bütün ciddiyetini

takınıyor. Dünyevi işlerde bütün ciddiyetini takınıyor; ama Allah'ın emri, Allah'ın rızası, Allah'ın hükmü konusunda birçok kimse omuz silkiyor, aldırıyor, düşünmüyor, bakmıyor, farkında değil.

Halbuki imtihan için gelmiş bu dünyaya... Bu dünyada ne yapması gerektiğinin şuurunda değil... Nasıl yaratıldığını bilmiyor, yaratılmış, ölecek, öldüğünü hatırına getirmiyor. Öldükten sonra, bu dünyadaki bütün faaliyetlerinden sorgu sual olacak; zerre kadar hayır işlediyse, karşılığını görecektir; zerre kadar şer işlediyse cezâsını çekecek... Bunların farkında değil, şuurunda değil, bir şeylerle oyalanıyor. İmanı da söylediği sözlerden, yaptığı işlerden dolayı kendisinden ayrıлып gidiyor; ne yaptığının farkında değil. İşte bu, bu toplumun bozulma alâmetlerinden, yanlış yolda olduğunun alâmetlerinden birisi...

İmanımız en büyük cevherimizdir, kıymetimizdir, sermâyemizdir, hazinemizdir. Hazinelerin korunmasına lââyık bir şekilde korumaya gayret edelim! Bankanın bir para taşıyan çantasını bile, nasıl zırhlı araçlarla, nasıl korumalarla oradan oraya naklediyorlar. İnsanın imanı, ahirette cenneti kazanmasına sebep olacak en büyük cevheridir. İmanın hırsızları da çoktur. Şeytanlar, kâfirler, münafıklar uğraşırlar. İnsanı raydan çıkarmaya, dinden imandan uzaklaştırmaya gayret edenler çoktur.

Biz de dinimize, Allah'ın razı olduğu din olan İslâm'a sınımsız sarılmamız! İslâm'ı evimizde, ailemizde, çoluk çocuğumuzla yaşamamız!..

g. Alimlerin Öldürülmesi

Nihayet sayfanın sonundaki hadis-i şerîfe geliyoruz. Deylemî'nin Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet ettiğine göre,

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:⁸

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، تُقْتَلُ فِيهِ الْعُلَمَاءُ كَمَا
تُقْتَلُ الْكِلَابُ، فَى الْيَتِ الْعُلَمَاءُ فِى ذَلِكِ
الزَّمَانِ تَجَامَعُوا

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 503/12 (*Ye'ti ale'n-nâsü zemânün, tuktelu fihi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâbu, feyâ leyte'l-ulemâü fi zâlike'z-zemâni tucâmiü.*)

(*Ye'ti ale'n-nâsü zemânün*) “İnsanların üzerine bir zaman gelecek ki, (*tuktelu fihi'l-ulemâü kemâ tuktelü'l-kilâbu*) o zamanda alimler köpeklerin öldürüldüğü gibi öldürülecek. (*Feyâ leyte'l- ulemâü fi zâlike'z-zemâni tucâmiü*) Keşke o zamanın alimleri birleşselerdi, ittifak etselerdi, ihtilâfa düşmeselerdi, bir araya gelselerdi.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bu durum bir zaman olmuş. Emevîlerin kurulduğu zaman, o Peygamber Efendimiz'in mübarek torunu Hz. Hüseyin'in öldürüldüğü zaman, ondan sonra, o valilerin cevr ü cefaları...

⁸ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.439, no:8671; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.284, no:31182; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.464, no:26438.

Medine-i Münevvere'de Mescid-i Nebevî'nin kapılarında durmuşlar, ümmetin alimlerini böyle tehdit etmişler, şehid etmişler.

O devirlerde olduğu gibi, bir de kıyametin alâmeti olarak da ileride de böyle olacak deniliyor. "Alimler keşke birlik ve beraberlik olsalardı da düşmanlara karşı bu duruma kendilerini düşürme- selerdi." diye Peygamber SAS Efendimiz böyle tavsiye eylemiş.

Tabii, bu alime düşmanlık nereden oluyor?.. İslâm Ülkelerine İslâm düşmanlarınının galebe çalmasından, gâlip gelmesinden oluyor. Allah etmesin, şimdi bir İslâm ülkesini, diyelim ki komünistler istilâ ettiler, hâkim oldular. Ne yaparlar?.. İlkönce alimleri öldürürler.

Öteki insanlara bir şey yapmaz. Çünkü kendisine ırgat lâzım! Fabrikasında şurada burada çalışacak ırgat, işçi, kaba kuvvet sahibi insan lâzım!.. Onların başına mitralyözlü, makinalı tüfekli on beş yirmi tane nöbetçi koydu mu, taş kırdırtır, tarlayı sürdürtür, madende çalıştırır... Kırbaçla, zorbalıkla her işi yaptırtır.

Ama alimler ilk başta hapse, ondan sonra darağacına... İlk yaptıkları şey bu olur. Bulgaristan'da böyle olmuştur, daha başka diyarlarda böyle olmuştur, Türkistan'da böyle olmuştur. Dünyanın her yerinde ulemanın durumu böyle olmuştur. Yâni onlar hakkı, hayrı söylerler de ötekilere gerçekleri gösterirler diye, husumeti ilk önce onlar çekiyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri her türlü şerhinin şerrinden korusun... Müslümanları birlik ve beraberlik, sevgi ve saygı ile yekvücut bir arada olma durumuna getirsin... Allah'tan korkmayan ve müslümanlara merhamet etmeyen insanları onlara musallat etmesin. Müslümanları dünyanın her yerinde, her bölgesinde, her zaman aziz eylesin... Kimsenin önünde hor ve zelil eylemesin...

Fâtiha-i Şerife mea'l-besmele!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

14. 02. 1988 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

